

Dosarul nr.1a-683/24
Buiucani
1-21159901-02-1a-170172024
Elena Costiuc

Judecătoria Chișinău, sediul
Judecător

DECIZIE

27 noiembrie 2024

mun.

Chișinău

Colegiul penal al Curții de apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:

Alexandru

Spoială

Judecători:

Igor Chiroșca și Denis

Băbălău

Grefier

Ana Mihai

Cu participarea

Procurorului

Vitalie Călugăreanu

Avocatului

Ion Modval

Părții vătămate

Ilie Falcă

A examinat în ședință de judecată publică, în ordine de apel, apelul avocatului Modval Ion în interesele inculpatului Bodi Vladimir, declarat împotriva sentinței Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 12.06.2024 în cauza penală privind învinuirea lui

Bodi Vladimir *****, ***** IDNP *****, domiciliat în mun. Chișinău, or. Codru, str. *****, cu studii medii incomplete, necăsătorit, un copil minor la întreținere, neangajat în câmpul muncii, anterior judecat prin sentința Judecătoria sectorului Centru, mun. Chișinău din 22.06.2009 în baza art. 187 alin.2 la închisoare pe un termen de 3 ani cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru 1 an, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.1 Cod penal,

de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.1 Cod penal.

Termenul de examinare a cauzei în instanța de apel: 17.07.2024 – 27.11.2024.
Colegiul penal al Curții de apel Chișinău, asupra apelului,-

CONSTATĂ:

Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12.06.2024, Bodi Vladimir a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.1 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de 1 (unu) an 6 (șase) luni închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei urmând a fi calculat din momentul reținerii. A fost dispusă aplicarea în privința lui Bodi Vladimir măsura preventivă, arestul preventiv.

Pentru a se pronunța în cauza dată, instanța de fond a constatat că, Bodi Vladimir a dobândit ilicit bunurile altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, care a produs daune considerabile, în următoarele circumstanțe:

Așa el, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al faptei sale, realizând consecințele acțiunilor intenționate, acționând în detrimentul normelor imperative stabilite de legislația penală, la 20 iulie 2021 aproximativ ora 11:15 min., aflându-se la spălătoria auto “Luxury CarWash” amplasată pe șos. Muncești 269, mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, manifestând comportament dolosiv, prin inducerea în eroare și prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, sub pretextul de a transmite o sumă de bani lui Macovei Vasile, folosindu-se de încrederea acordată, a dobândit de la Falcă Ilie Constantin, suma de 90000 ruble rusești care conform cursului BNM din 20.07.2021 la data comiterii faptei constituia echivalentul sumei de 21663 lei, 400 grivne ucrainești care conform cursului BNM din 20.07.2021 la data comiterii faptei constituia echivalentul sumei 263,92 lei și 1900 lei, ulterior însușind banii, astfel cauzându-i părții vătămate Falcă Ilie o daună materială considerabilă în sumă totală de 23826,92 lei.

De către instanța de judecată, fapta lui Bodi Vladimir a fost calificată ca dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, care a produs daune considerabile, și încadrate în baza art.190 alin.1 Cod penal.

Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, avocatul Modval Ion în interesele inculpatului Bodi Vladimir a declarat apel, prin care a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12.06.2024, rejudecarea cauzei și pronunțare unei noi hotărâri prin care a dispune stabilirea în privința inculpatului a unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an 6 (șase) luni închisoare, iar în baza art.90 alin.1 Cod penal, pedeapsa aplicată să fie suspendată condiționat pe un termen de 2 (doi) ani.

În motivarea apelului, apărarea a menționat faptul că pentru stabilirea pedepsei cu închisoare, instanța de fond a motivat că, inculpatul nu deține un loc permanent de trai și oficial nu este angajat în câmpul muncii, pe parcursul judecării cauzei s-a

eschivat de la judecarea cauzei, respectiv nu a conștientizat ilegalitatea și gravitatea acțiunilor sale, nu a restituit prejudiciul cauzat părții vătămate, fapt pentru ce urmează să execute o pedeapsă cu executare reală în penitenciar de tip semiînchis.

Astfel, partea apărării remarcă, că, concluzia instanței de judecată referitor la faptul că inculpatul Bodi Vladimir este o persoana social periculoasă, iar reeducarea acestuia poate avea loc doar prin aplicarea unei pedepse privative de libertate, este una subiectivă.

Indică, că pedeapsa penală este echitabilă și atunci când este capabila de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Practica judiciară demonstrează că, o pedeapsa prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Specifică, că, instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatului nu a constatat prezența cărorva circumstanțe agravante, iar gravitatea faptelor comise sunt în măsură de a-i acorda inculpatului un grad de încredere pentru corijare, reeducare și reintegrare socială.

Audiind participanții prezenți, examinând materialele cauzei penale, Colegiul penal consideră apelul avocatului Modval Ion în interesele inculpatului Bodi Vladimir întemeiat și pasibil de a fi admis, cu casarea parțială a sentinței, din următoarele considerente.

Conform art. 414 alin.1 și 2 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Prin urmare, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât o dată declanșat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că, provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

Potrivit art. 415 alin. 1 pct.2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.2 și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

La caz, Colegiul Penal notează că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul Bodi Vladimir a săvârșit infracțiunea imputată, acțiunile acestuia corect au fost încadrate de către instanța de judecată în baza art. 190 alin.1 Cod penal.

Așadar, Colegiul penal, reține că, la pronunțarea sentinței prima instanță corect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că Bodi

Vladimir a săvârșit infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Totodată la caz, instanța de apel constată că sânt prezente toate condițiile pentru aplicarea amnistiei în privința inculpatului Bodi Vladimir prin menținerea sentinței în partea condamnării și stabilirii pedepsei, și cu liberarea de executare a pedepsei în baza art.389 alin.4 pct.2) Cod de procedură penală.

Prevederile art. (1) al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, statuează expres că, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2-5,7, 8.

Conform prevederilor art. 2, al aceleiași Legi (1) procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. (2) Procesul penal în privința infracțiunilor ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite până la adoptarea prezentei legi de persoane care, la data comiterii infracțiunii, nu atinseseră vârsta de 18 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la faza de judecare a cauzei. (3) Încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate. (4) În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin.(1)-(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6.

Conform art.107 alin.1 Codul penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. La caz, este relevant efectul amnistiei: înlăturarea răspunderii penale și un alt efect înlăturarea pedepsei. Este foarte important care efect din acestea se aplică cazului respectiv (legea respectivă prevede posibilitatea ambelor efecte). Totodată, trebuie de menționat că amnistia constituie atât temei de încetare a procesului prin emiterea unei sentințe de încetare (interpretarea sistemică a art.275, 285, 332 Codul de procedură penală), cât temei de condamnare a persoanei prin emiterea unei sentințe de

condamnare cu stabilirea pedepsei și liberarea de executare a pedepsei (art.389 alin.4 pct.2) Cod de procedură penală).

Conform art.50 Cod penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale și a persoanelor care le-au săvârșit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege. Din definiția legală rezultă că prin răspundere penală se înțelege obligația persoanei care a săvârșit o infracțiune de a suporta sancțiunea prevăzută de legea penală. Deci, prin înlăturarea răspunderii penale din motivul intervenirii amnistiei este înlăturat actul de condamnare (înlăturarea actului de condamnare înseamnă lipsa unei sentințe de condamnare) și, implicit, obligația de a suporta vreo sancțiune penală. În cazul în care nu există condamnarea publică nu poate exista o sentință de condamnare. Totodată, înlăturarea pedepsei ca efect al intervenirii actului de amnistie poate avea loc doar atunci când este posibilă aplicarea acesteia, dar ea nu mai este aplicată. Aici urmează a puncta principală că posibilitatea stabilirii pedepsei poate exista doar în cazul în care persoana este recunoscută vinovată de comiterea unei infracțiuni (interpretarea sistemică a art.3 alin.1, art.6 alin.1 Codul penal, art.8 alin.1 Codul de procedură penală). Deci, când este înlăturată pedeapsa atunci urmează să existe o sentință de condamnare, prin care se recunoaște vinovăția cu stabilirea pedepsei și liberarea de executarea acesteia.

Înlăturarea răspunderii penale nu se identifică cu înlăturarea pedepsei, dat fiind faptul că prima presupune o scutirea persoanei care a săvârșit o infracțiune de obligația de a suporta sancțiunea prevăzută de norma de incriminare, iar a doua presupune scutirea persoanei de executarea pedepsei stabilite prin sentința de condamnare (adică, doar după recunoașterea vinovăției și stabilirea pedepsei). Deci, înlăturarea răspunderii poate fi efectuată doar prin încetarea procesului (este alogică înlăturarea răspunderii penale prin recunoașterea ca vinovată și liberarea de executarea pedepsei, deoarece răspunderea penală a intervenit și a fost aplicată), iar înlăturarea pedepsei poate fi realizată doar prin sentință de condamnare (cu stabilirea pedepsei) cu liberarea de executare a pedepsei.

Soluția încetării procesului penal în ședință de judecată are semnificația absolvirii inculpatului de răspundere penală și de pedeapsă pentru temeuri de nereabilitare, iar în unele cazuri și pentru temeuri de reabilitare. Astfel, soluțiunea este o soluție a instanței de judecată prin care cel acuzat se scutește de răspundere penală în cazurile când tragerea la răspundere penală este împiedicată de anumite circumstanțe prevăzute de lege sau se dispune înlocuirea acesteia cu alte modalități de răspundere (de exemplu cu cea contravențională). Încetarea procesului penal în faza judecării cauzei în prima instanță constituie o soluție determinată de inoportunitatea atingerii scopului procedurii în cauză, de regulă, fără a se pronunța asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului.

Urmează a sublinia faptul că înlăturarea răspunderii penale prin încetarea procesului din motivul intervenirii amnistiei nu contravine prezumției nevinovăției dacă persoana care a săvârșit o infracțiune este de acord să fie liberată de răspundere penală și nu insistă asupra soluționării cauzei penale în ședință de judecată publică (posibilitatea continuării examinării cauzei este prevăzută în art.332 alin.5 Codul de procedură penală.). La baza acestei concluzii stă argumentul că prezumția de nevinovăție este nu doar un principiu, ci și un drept al persoanei, în special a celei acuzate de săvârșirea unei infracțiuni, și acesta, ar trebui, în consecință, interpretat potrivit unui drept și nu obligații. Dacă persoana renunță la un anumit drept, atunci aceasta nu mai poate pretinde că i s-ar fi încălcat acest drept.

Deși art.21 al Constituției Republicii Moldova nu se menționează expres că prezumția de nevinovăție ar fi un drept al persoanei acuzate, acest fapt reiese din denumirea capitolului în care este inclus articolul menționat (Titlul II "Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale"). Totodată, în unele acte internaționale ratificate de Republica Moldova se menționează că orice persoană acuzată de săvârșirea unei infracțiuni are dreptul să fie considerată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal în cadrul unui proces public în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale (art.11 Declarația Universală a Drepturilor Omului, art.14 Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice).

Prin depunerea cererii de aplicare a amnistiei, inculpatul consimte aplicarea amnistiei prin încetarea procesului penal pe temei de nereabilitare. În cazurile în care inculpatul nu manifestă, direct sau indirect, acordul la aplicarea amnistiei (refuză să manifeste acordul; solicită achitarea sa; solicită încetarea procesului pe un alt temei decât amnistia; se eschivează de la prezentarea în ședință și examinarea cauzei are loc în lipsa sa), doar atunci instanța de judecată urmează să examineze probele cu emiterea unei sentințe. Această sentință poate fi sentință de achitare, sentință de încetare (pe alt temei decât amnistia) sau sentință de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea pedepsei.

La interpretarea normelor trebuie de ținut cont de interpretarea sistemică a acestora și în măsura în care pot produce efecte juridice (dar nu urmează a fi interpretate în sensul că contravin unele altora). Reiterăm că intervenirea amnistiei constituie atât temei de încetare a procesului (la orice etapă de judecată a cauzei, inclusiv apelul) cât și temei de liberare de executare a pedepsei (sentință de condamnare). Astfel, reieșind din natura juridică a sentinței de încetare (pe temei de nereabilitare) și natura juridică a sentinței de condamnare cu liberarea de executare a pedepsei, din natura juridică a noțiunii "răspundere penală", din consecințele și modalitatea înlăturării răspunderii penale, din diferența înlăturării răspunderii penale și înlăturării pedepsei penale, urmează a fi rezumate următoarele: 1) în cazul în care inculpatul consimte în mod expres aplicarea amnistiei, atunci urmează a fi emisă o

sentință de încetare din motivul intervenirii amnistiei; 2) în cazul în care inculpatul refuză sau lipsește un acord expres (această situație trebuie tratată ca refuz de aplicare a amnistiei), atunci urmează a fi cercetate probele și emiterea, după caz, a unei sentințe de achitare (dacă se constată temeiurile de achitare) sau a unei sentințe de încetare (dacă există alte temeiuri decât amnistia), sau a unei sentințe de condamnare cu stabilirea pedepsei și liberarea de executarea pedepsei.

În speță, Colegiul penal reține că inculpatul este învinuit de comiterea infracțiunii de escrocherie, comisă la 20.07.2021, acesta nu a beneficiat anterior de aplicarea actului amnistiei. Reieșind din prevederile art. 2 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prezenta lege se aplică doar pentru infracțiunile săvârșite până la adoptarea prezentei legi, respectiv este aplicabil pentru infracțiunea de escrocherie comisă de Bodi Vladimir.

Potrivit art.389 alin.4 pct.2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 din Codul penal.

În speță, instanța de apel, verificând întrunirea condițiilor legale privind aplicarea Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021, constată că în prezenta speță acestea sunt pe deplin întrunite, fiind posibilă adoptarea unei sentințe de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei.

Prin prisma celor enunțate, în conformitate cu art. 417-418, 415 alin.1 pct.2) Cod procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Se admite apelul avocatului Modval Ion în interesele inculpatului Bodi Vladimir declarat împotriva sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 12.06.2024, casează această sentință, în partea executării pedepsei, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.2 Cod de procedură penală, și pronunță, în această parte, o nouă hotărâre conform modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Bodi Vladimir se liberează de executarea pedepsei din motivul intervenirii amnistiei.

Se mențin celelalte dispoziții ale sentinței.

Decizia este executorie și poate fi supusă recursului la Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele ședinței, judecător
Spoială

Alexandru

Judecători
Chiroșca

Igor

Băbălău

Denis